

zračeval. Sedaj že lahko sprušaš živino po dnevu na prsto in tačas uporabiš za to, da hlev prebeliš in ga dobro prezračuješ. Če imaš ovce, ostriži jih, a svinje pripusti.

Za vino v kleti je nastopila z naraščajočo toplino tudi večja nevarnost, kajti vino se hitro pokvari. Ker se vino vsled gorkote raztegne, sod lahko razžene. Če ga še nisi pretočil, stori to o lepem vremenu takoj, kajti če je vino še na drožeh, se drože dvignejo, in v tem slučaju boš imel opraviti z zavrelko, ki ti vino lahko popolnoma pokvari.

Na polju: Se sejanjem turšice, sirka ali metljaka, lanu, konoplja, pese buč, fižola, graha in sejanjem krompirja nadaljuj do druge polovice maja. Zeljne sadike presajaj in posejaj zgodnjo repo in ajdo. Žito oplevi, a krompir in turško okopaj; kasneje slednja dva tudi osuj. Prične se košnja inkarnatnice ali laške detelje pa tudi s košnjo lacerne in krmske rži lahko pričneš. Po krmski rži in inkarnatnici obsejaj njivo s činkvantom, zimskim rudečelistnim rudičem ali pa obsadi jo z zeljem ali pa s krmsko peso.

V vinogradu obiraj mladim trtam in divjakom nepotrebno mladje, kakor hitro napravi 5—10 cm dolge poganjke, a pri starih trtah stori to, čim lahko spoznaš, kateri poganjki ima zarod in kateri ne. Na podlagah cepljenih trt oberi čimprej vse mladje.

Prični z žveplanjem in škropljenjem trt.

Trte začni žveplati, čim je mladje 10 do 15 cm dolgo, škropiti pa, čim so se razvili na poganjkih ali mladju 3 do 4 listi. Okoli 20. maja, če nastopi toplo vreme, pričneš lahko z zelenim cepljenjem. Če se je pokazalo mnogo plevela v vinogradu, oplevi ga čimprej. Ako hočeš pomagati trtni rasti s solitrom, potrosi ga po sredi med vrstami tako, kakor bi sejal žito. Zatiрай pridno trtjone, črne rilčkarje, grozdnega molja in trtnega zavijača, majevega hrošča in drug vinogradom škodljiv mrčes.

Posadi v trtnico stratificirane cepljene kolči in pazi, da ne bo trtnica plevelna.

V sadovnjaku: Zatiрай pridno vsakovrsten škodljiv mrčes po sadnem drevju, kakor gosnice, majeve hrošče, krvavo uš, listne ušice itd. Po tleh ležečo piškavo sadje skrbno poberi in sežgi. Da ne postane sadje grintavo, poškopri sadno drevje z enako raztopino, kakršna se uporablja zoper peronosporo na trtah. Če imaš dobro ohranjene zimske cepiče na razpolago, uporabi jih za podcepljenje divjakov pod kožo ali za lubad. Na pritlikovcih začni s skrajševanjem in preščipavanjem poganjkov in sicer odščipni poganjkom vršičke nad 5—6 listov, ne vstevši vznožnih ali pri izviru poganjka pohajajočih se listov.

Na vrtu: Presejaj sajenice gojene v gnojnih gredicah, grah osuj in pristavi mu otiče, plezajočemu fižolu deni kolce a istotako tudi paradiznikom ter priveži jih k njim na rahlem z rafijo. Solato zredči in če treba tudi presadi. Poskrbi, da bodo vrtno lešice vedno čiste in zemlja rahla, a če ne dežuje, jih vsaj vsak teden enkrat prav dobro zalij z vodo. Če guojnice za zalivanje zelenjave nimaš, pomagaš ji lahko s tem, da deneš na vsakih 100 l vode po 250 g superfosfata, 125 g kalijeve soli in 225 g amonijevega sulfata.

Na travniku in sicer tam, kjer je zgodnja trava, začneš lahko s košnjo. Zapomni si, da je najboljši čas za košnjo trave takrat, ko je večina trav v cvetju.

Na pašnikih naj pobira pastir, ko drugega dela nima, kamenje in naj ga spravlja v kupe.

V gozdu se nabira smrekov lubad; lipa ter brest, od katerih se hoče dobiti liče, se posekavata.

Skrb za varstvo rastlin v mesecu maju.

V tekočem mesecu čaka kmetovalca vse polno dela, osobito pa glede zatiranja raznih rastlinskih škodljivcev. Dasiravno se nahajamo v težkih časih, se mora to delo opraviti, sicer pridelamo malo ali celo nič.

V prvi polovici meseca majka naj se poškopri trte najprvo z modrogalično-apneno raztopino ali pa s perocidovo zmesjo. Da se prihrani modro galico (osobito letos, ker je zelo draga in jo je težavno dobiti), naj se

zvrže na vsakih 100 litrov vode samo 1/2 kg galice, a drugega 1/2 odstotka naj se nadomesti s 1/2 kg galuna (po Martin-ovemu načinu) ali pa s 1/2 kg zelene ali železne galice (po načinu Menozzi). Ako bi nastopilo vlažao, deževno vreme, zviša se lahko množina galice na 3/4, k večjem pa na 1 kg. Proti koncu meseca, na vsak način preden začne grozdje cveteti, naj se poškopri trte z modrogalično-apneno raztopino v drugič. Prvo in drugo škropljenje ima namen, zatrei peronosporo v kali. Ne samo škropiti, marveč tudi žveplati se mora trte istočasno, da se prepreči pojav grozdatne plesni (Oidium). V to svrhu se rabi prav nadrobno semlerto žveplo, za drugo žveplanje, če pa je mogoče, galična žveplena moka.

Pobira naj se pridno v smodke zvito trtno listje, kajti v njem se nahajajo trtjonovala jajčeca (trtnega rilčkarja). Pobrane smodke naj se sežge. Enako naj se postopa z listjem, prepredenim z nekako svilo ali pajčevino, kajti v takem listju čepe ličinke trtnega molja (Tortrix pilleriana).

Zasluduje naj se metuljice grozdnega kiseljaka (Conchylis ambigua), t. j. onih črviček ali gosnic, ki se prikažejo napro proti koncu meseca maja in kateri uničujejo mladi zarod. Da se obvaruje trte tega škodljivca, naj se doda žvepleni moki, ko se trte žvepla, 5 do 10 odstotkov naitaline ali pa naj se razobesi po vinogradih luči na aceline, nastavi palčice, slamnate povezke itd. Palčice in slamnate povezke naj se namaže s kakim lepivom. Če se prjavijo črni rilčkarji, naj se nažene v vinograde purane ali pa race, kajti te živali žro tudi gosnice črne sovke (Agrostis aquilina), katere objedajo ponoči trtne poganjke.

Če pretijo pomladanski mrazovi, naj se zažiga v bližini vinogradov tak material, ki razvija gost dim.

Sadovnjake, podvržene raznim boleznim, kakor gnilobi sadja, grintavosti, riji itd., naj se zdaj vnovič poškopri z 1% modrogalično-apneno raztopino. Brinjeve vejice, napadene, t. j. z nekakim rumenim prahom posute vejice, naj se obere in sežge, kajti napadeno je od glivice »Exoascus deformans«. Mokavost ali bela plesen po jablanovem listju in poganjkih se zatre, ako se jablane večkrat požvepla z žvepleno moko ali pa jih poškopri z raztopino žvepljenih jeter. V to svrhu naj se napravi 1/2—1% raztopina.

Nadaljuje naj se s pokončevanjem raznih gosnic, ličink in raznih drugih sadnih škodljivcev. Tudi razne ušice naj se pridno zatira. Kjer se opazi krvavo ušico, naj se jo zmast kar s prsti in kdor tega ne mara storiti, naj pomoči čopič v navadni špirit in napadeno mesto z njim odgrne.

Poberi najse po drevju obvisle in po tleh ležeče nagrbčene hruške in vrže v ogenj, kajti v teh so skrite ličinke hudih škodljivcev.

Pridno naj se otreša in mori majeve hrošče, pa tudi zlate minice in druge večje škodljive hrošče naj se notno lovi in pokončuje.

Zatira naj se plevel po njivah, kakor njivski osat, preslica, lapuh itd. in sicer s pogostim podrezavanjem, da vsaj semena ne obrode. Tudi češminj in boreč, rastoč v bližini njiv, katerih se navadno poloti ona glivica, ki provzroča žitno rijo, naj se izruje ali skopa in odstrani.

Ako si zapazil po deteljščih predenico, pokosi deteljo na napadenih mestih tik tal, nato primešaj ji nekoliko slame in zažgi. Po pokončenih mestih raztrosi prah živega apna ali pa jih poškopri z 10% raztopino železne ali zelene galice.

Da preprečiš peronosporo na krompirju in paradiznikih, poškopri ju z modrogalično-apneno raztopino. Da obraniš tročnice, kakor fižol in grah, bele plesni po listju in stebelah, zadošča, da jih požveplaš z žvepleno moko. Vrtnice se obvaruje bele plesnobe, ako se jih poškopri s stanišano raztopino (0,3 do 0,4%) žvepljenih jeter.

Spargljevega hroščeka se najlaže pokonča, ako se ga s spargljevega otreša, pobira in opari. Pokončava naj se bolhače, nage polže, bramorje, ose in druge razne škodljivce.

Razno.

C. k. prostovoljni strelci v Ptujju se razvijajo izredno lepo in gre voditeljem vsa čast in hvala. Začetkoma bil je teh strelcev samo 50, zdaj pa jih je že čez 200 mož. Oddelki so: dva čuga v Ptujju in po en čug v Sv. Barbari, Sv. Marjeti in Sv. Lovrencu. K temu pridejo še v kratkem po en čug na Ptujski gori, v Zavrču in Leskovcu. Velike vaje so mladeniči telesno okrepcali, tako, da se bodo zamoglo v kratkem dvadnevno vajo na Donati napraviti. Vodilne osebe so: komandant kompanije predstojnik mestnega urada lajtnant Leopold Girtler, adjunkt lajtnant Wanek, obratni vodja A. Melzer, pisarniški direktor H. Kersche. Čug v Sv. Barbari zapoveduje korporal nadučitelj Ogorelec, čug v Sv. Marjeti korporal nadučitelj Žunkovič, čug v Sv. Lovrencu pa čugofirer Stefan Ljubec.

Ogenj. V gospodarskem posloppju posestnika Monsberger v Oberleidenbergu na Koroškem je nastal ogenj, ki je uničil poslopje, vso krmo in žito ter kmetijsko orodje; tudi dva teleta sta zgorela. Posestnik ima škode za 15.000 kron, medtem ko znaša zavarovalnina samo 6000 kron.

Ptujski sejmi. Na sejem v Ptujju dne 4. maja se je prignalo 112 konjev in 680 glav

govede; na sejem dne 5. maja pa se je prignalo 722 prašičev. — Prihodnji konjski in goveji sejem se vrši dne 18. maja, prihodnji svinjski sejem pa dne 19. maja.

Požar. Na mariborskem kolodvoru se je vnel vagon, ki je bil s prešano slamo naložen. Požarniki so ogenj v 4-urnem delu pogasili. Neki občinski delavec bil je pri rešilnem delu težko ranjen.

Blazni zločini pijanca. V Malivru pri Brezicah je posestnik Jožef Ogorevc, zelo pijači udani človek, svojo ženo s sekiro po glavi in prsni udaril, tako da je revica težko ranjena na tleh obležala. Drugi dan zažgal je posestnik svojo hišo; pri sodnji je dejal, da je hotel s tem svojo ženo in svoje otroke umoriti. Ogenj je uničil zaloge žita, gospodarsko poslopje in vinsko klet. Škoda znaša 7000 kron.

Polotok Gallipoli. Svoj, že davno napovedani napad s kopnega proti turškim očinam, so začeli zavezniki Francozi in Angleži izvajati — kakor je bilo pričakovati — pri polotoku Gallipoli, tem, daleč v morje podaljšanem prstu Trakije, ki je spojen z evropsko kopnino le po ozki črti Balair, znani iz krimske vojne. Polotok Gallipoli je zgodovinsko jako važen. To je trakijski Chersones starih Grkov, ki mu je nekdanj gospodoval atenski junak Miltijad. Tu, kjer se je evropski polotok najbolj približal azijski obali, so se odigravali mnogokrat znameniti zgodovinski dogodki. Z azijske obali je prešel ožino Kserkes in kasneje Turki, a s polotoka Gallipoli je uprizoril Aleksander svoj osvojevalni pohod v Azijo. Tu leži Sestos, kjer je razsvetljevala Hero vsako noč z bakljo valove Helespont, davajoč ljubimcu pričakovani znak. Kasneje je na tem mestu lord Byron preplul Dardanele. Na mestu Sestosa leži sedaj slikovito turško selo. Neposredno za dardanelskimi utrd-bami se dvigajo sedaj na polotoku bele pečine, v katerih leži mala jama, baje grob Hekube. Zgodovina in pripovedka sta prepredli polotok Gallipoli s svojim čarom, vendar pa kraj sam ne nudi slikovitosti in lepote. Na obeh obalah Gallipola se bregovi vzpenjajo strmo iz morja in le tu pa tam se odpira kaka dolina, po kateri se stekajo gorski potoki v Helespont. Na takih krajih se nahajajo najznatnejše naselbine polotoka, med katerimi je najvažnejša Maidos, grško Madytos — še danes po večjem delu grško mesto. S svojimi belimi stolpi in hišami izgleda veselo, a kadar piha severnik — tam skoro vse leto — se hitro obračajo bela krila neštevilnih veterinic, ki so glavno označje Madytosa. Če potujemo od Maidosa proti vzhodu, pridemo do mesta Gallipoli, glavnega mesta polotoka, po katerem je tudi imenovano. Lepi položaj mesta je morda vzrok, da so ga Grki nekoč imenovali „lepo mesto“ (Kalipolia), toda danes je Gallipoli, četudi okrožno središče, tršlo mesto, ki ne more ničesar nuditi potniku, razun nekaj ostankov starega veka iz najstarejše turške perijode. Gallipoli je prvo mesto, ki so ga Turki osvojili na evropskih tleh, a leta 1854 so se tam izkrcali združeni Francozi in Angleži. Danes šteje mesto okoli 30.000 prebivalcev, ki so poleg Turkov, največ Grki, Armenci in Židje, ki trgujejo zlasti s kožo in lončarstvom. Pristanišče je sicer plitvo, vendar je važno izvozišče z živahnim brodarstvom.

Vinogradniki! Ne pozabite na prepotrebno škropljenje z modro galico!

Nevihte in toča ter njim sledeča povoden napravile so v raznih krajih spodnje Štajerske v zadnjih dneh precejšnjo škodo. Upajmo, da nam nebo privoščiči v teh težkih časih vsaj dobro žetev.

Srbski profesorji kot agitatorji v inozemstvu. V bulgarskem listu „Kambana“ poročajo: srbska vlada je poslala skoraj vse vseučiliške profesorje na Angleško in Francosko, da tam v predavanjih in na drug način agitirajo za Srbijo. Bolje bi bilo, ako bi poslala kraljeve sinove v kak pariški ali londonski „tingeltangel“, da bi tamošnje ljudstvo izpoznalo kulturo teh kraljemorilcev.

Naš presvitli cesar podal je za avstrijsko drugo vojno posojilo 5 milijonov kron iz lastnega svojega premoženja; istotako je podaril za ogrsko vojno posojilo 5 milijonov kron. Posnemajmo svojega cesarja in podpisujmo vojno posojilo!